

1982 අගෝස්තු - රසායන විද්‍යාව

I කොටස

- 1. පරමාණුක න්‍යෂ්ටියක අංශ ප්‍රමාණ සඳහන් ගණයේ වේ.
  - (1) 10^{-4} cm (2) 10^{-5} cm (3) 10^{-10} cm (4) 10^{-12} cm (5) 10^{-5} cm
- 2. රසායනික ප්‍රතික්‍රියාවක් සිදුවීමේ දී සෑම විටම සංස්ලිඛිය වනුයේ පහත සඳහන් ඒවායින් කුමක්ද?
  - (1) පරිමාව (2) ඝනත්වය (3) ස්කන්ධය (4) පීඩනය (5) අණු සංඛ්‍යාව
- 3. $1s, 2s, 2p, 3s, 3p, 3d, 4s$ යන ඉලෙක්ට්‍රෝන වින්‍යාසය ඇති මූලද්‍රව්‍යය
  - (1) Br ය. (2) K ය. (3) Cu ය. (4) Ni ය. (5) Zn ය.
- 4. $C_2H_4NO_2$ යන අණුක සූත්‍රය ඇති ප්‍රකාශ සමුහය X - ඇමිනෝ අම්ල සංඛ්‍යාව
  - (1) 8ක් වේ. (2) 2ක් වේ. (3) 4ක් වේ. (4) 6ක් වේ. (5) 6 ක් වේ.
- 5. පහත සඳහන් ප්‍රභේද ද්‍රාවණවලින් pH අගය අඩුම වන්නේ මින් කවරකද?
  - (1) 0.001 M HNO_3 (2) 0.005 M H_2SO_4 (3) 0.01 M HCl (4) 0.001 M NH_4Cl (5) 0.005 M ඇමෝනියම් ඇයිටේට්
- 6. $1s, 2s, 2p, 3s, 3p$ යන ඉලෙක්ට්‍රෝන වින්‍යාසය ඇති මූලද්‍රව්‍යය ප්‍රදර්ශණය කරන ඉහළම ඔක්සිකරණ අංකය කුමක්ද?
  - (1) 3 (2) 8 (3) 5 (4) 7 (5) මින් එකක්වත් නොවේ.
- 7. මෙය රන් කිරීමේ රසායනාගාරයේදී නයිට්‍රජන් ලබා ගත හැකිය.
  - (1) $NaNO_3$ (2) KNO_3 (3) NH_4NO_3 (4) NH_4NO_2 (5) NH_4OH
- 8. එකම උෂ්ණත්වයේ දී හා එකම පීඩනයේ දී සමාන වායු පරිමාවල සමාන අණු සංඛ්‍යාවක් තිබිය යුතුය යන්න ප්‍රථමයෙන් ම යෝජනා කරන ලද්දේ කවරකු විසින්ද?
  - (1) බොයිල් (2) ඩෝල්ටන් (3) ගේ ලුකාස් (4) ඇවොගැඩ්රෝ (5) ග්‍රැහැම්
- 9. කොපර් සල්ෆේට් ද්‍රාවණයක් තුළින් ප්‍රෝටිනම් ඉලෙක්ට්‍රෝඩ් භාවිත කරමින් ඇම්පියර් 0.10 ක ධාරාවක් විනාඩි දහයක් කළ යවන ලදී. මෙම කාලය අවසානයේ දී කැතෝඩයේ ඇන්පස් වන කොපර්වල බර මිලි ග්‍රෑම් වලින් කොපමණද?
  - (Cu වල සාපේක්ෂ පරමාණුක ස්කන්ධය - 63.5; පැරඩේ 1 - කුලෝම් 96490)
  - (1) 39.0 (2) 34.5 (3) 39.4 (4) 21.5 (5) 19.7
- 10. (" අගන මවුල 0.1ක්, Cl_2 වලට සම්පූර්ණයෙන්ම ඔක්සිකරණය වීමේ දී ඉබ්බවන ඉලෙක්ට්‍රෝන සංඛ්‍යාව කොපමණද?
  - (1) 6.023×10^{23} (2) 12.046×10^{23} (3) 12.046×10^{22} (4) 3.012×10^{23} (5) මින් එකක්වත් නොවේ.
- 11. පහත සඳහන් සංයෝගවල භාෂ්මික ප්‍රබලතාව අඩු වන ආකාරය දැක්වෙන අනු පිළිවෙල කුමක්ද?
  - (a) CH_3CONH_2 , (b) $CH_3CH_2NH_2$, (c) $CH_3CH_2NHCH_3$, (d) $C_6H_5NHCOCH_3$
  - (1) a>b>c>d (2) a>b>d>c (3) d>a>b>c (4) a>b>d>c (5) b>d>c>a
- 12. H_2SO_4 වලින් ආම්ලික කරන ලද X නම් සංයෝගයක ද්‍රාවණයක් තුළින් H_2S යවන ලදී. ප්‍රතික්‍රියා මිශ්‍රණය පෙරු විට කොළ පාට පෙරනයක් පැමිණි X කුමක් විය හැකිද?
  - (1) $CuSO_4$ (2) $K_2Cr_2O_7$ (3) Na_2AsO_4 (4) $FeCl_3$ (5) $KMnO_4$
- 13. වදාන් විවිච්ඡේදනයේදී ඇනෝඩයේ සිදුවන ප්‍රතික්‍රියාවක උදාහරණයක් නම්
  - (1) $H_2O \rightarrow H^+ + OH^-$ ය. (2) $Na^+ + Cl^- \rightarrow NaCl$ ය. (3) $Fe^{2+} \rightarrow Fe^{3+} + e^-$ ය. (4) $Na^+ + e^- \rightarrow Na$ ය. (5) මින් එකක්වත් නොවේ.
- 14. විකිරණශීලී ^{14}C එක ඉලෙක්ට්‍රෝනයක් විමෝචනය කළ විට සෑදෙන්නේ පහත සඳහන් ඒවායින් කුමක්ද?
  - (1) $^{14}_7N$ (2) $^{13}_6C$ (3) $^{12}_6C$ (4) $^{14}_5B$ (5) $^{15}_7N$
- 15. මොනසයිට්‍රිවල සංස්ලිඛයක් වශයෙන් පවතින මූලද්‍රව්‍යය පහත සඳහන් ඒවායින් කුමක්ද?
  - (1) Pb (2) Ti (3) Zr (4) U (5) Fe
- 16. $CaCl_2$ ද්‍රාවණ අවශෝෂණයක් නොදෙන්නේ පහත දැක්වෙන කුමක් වන්නද?
  - (1) ප්‍රභේද K_2SO_4 (2) ප්‍රභේද $AgNO_3$ (3) ප්‍රභේද K_2CO_3 (4) ප්‍රභේද $NaOH$ (5) ප්‍රභේද $CsNO_3$

- (1) 0.10 M (2) 0.15 M (3) 0.20 M (4) 0.30 M (5) 0.60 M
- 18. Ca^{2+} සමග සමතුලිතව පවතින වන්නේ කුමක්ද?
  - (1) K^+ (2) Fe^{2+} (3) Al^{3+} (4) Mg^{2+} (5) Br
- 19. ජලය (ජලයේ ඝනත්වය = $1g\ cm^{-3}$) ලීටරයක ඇති H_2O ග්‍රෑම් මවුල සංඛ්‍යාව ආසන්න වශයෙන්
  - (1) $18 \times 6.023 \times 10^{23}$ වේ. (2) 55.55 වේ. (3) $55.55 \times 6.023 \times 10^{23}$ වේ. (4) 6.023×10^{23} වේ (5) 111.10 වේ.
- 20. මැටි බැඳිපිලි කිහිපයක් ප්‍රධාන සංඝටක මූලද්‍රව්‍ය මේවා වේ.
  - (1) Na, Mg, O (2) Ca, Na, Si (3) Al, Si, O (4) Mg, Al, O (5) Fe, Si, O
- 21. $^{27}_{13}Al$ වල ශ්‍රිතව ධන (triple positive) අගනයේ
  - (1) ඉලෙක්ට්‍රෝන 10 ක් සහ නියුට්‍රෝන 14 ක් ඇත. (2) ඉලෙක්ට්‍රෝන 13 ක් සහ නියුට්‍රෝන 14 ක් ඇත. (3) ඉලෙක්ට්‍රෝන 10 ක් සහ නියුට්‍රෝන 15 ක් ඇත. (4) ඉලෙක්ට්‍රෝන 13 ක් සහ නියුට්‍රෝන 15 ක් ඇත. (5) ඉලෙක්ට්‍රෝන 12 ක් සහ නියුට්‍රෝන 14 ක් ඇත.
- 22. නිරවරණ Y නම් ලවණය රන් කළ විට වර්ණවත් වායුවක් පිටවේ. Y හි ප්‍රභේද ද්‍රාවණයක් තනුක H_2SO_4 සමග ප්‍රතික්‍රියා කළ විට සුදු වෙනස්පයක් පැමිණේ. තනුක HCl, Y හි ප්‍රභේද ද්‍රාවණයකට එකතු කළ විට සැදුණු සුදු අවශෝෂණය, ද්‍රාවණය රන් කළ විට ද්‍රාවණය විය. Y කුමක් විය හැකිද?
  - (1) $Pb(NO_3)_2$ (2) $Ca(NO_3)_2$ (3) $Ba(NO_3)_2$ (4) $HgBr$ (5) $AgNO_3$
- 23. පහත සඳහන් වායුවලින් නයිට්‍රජන් 26% (w/w) ක් කිහිප වායුවකු කුමක්ද? (සාපේක්ෂ පරමාණුක ස්කන්ධ (N = 14, O = 16))
  - (1) NO (2) NO_2 (3) N_2O (4) N_2O_4 (5) N_2O_5
- 24. BCl_3 හි මධ්‍ය පරමාණුව වටා කිහිප සංයුජතා ඉලෙක්ට්‍රෝන යුගල සංඛ්‍යාව
  - (1) 8 ක් වේ. (2) 4 ක් වේ. (3) 3 ක් වේ. (4) 6 ක් වේ. (5) මින් එකක්වත් නොවේ.
- 25. විකිරණශීලී මූලද්‍රව්‍යයක අර්ධ-ජීව කාලය විනාඩි 23 ක් වේ. මෙම මූලද්‍රව්‍යයේ මිලි ග්‍රෑම් 160 ක නිදර්ශකයකින් මිලි ග්‍රෑම් 150 ක් ක්‍ෂය වීමට ගතවන කාලය විනාඩි කොපමණද?
  - (1) 150 යි. (2) 50 යි. (3) 75 යි. (4) 100 යි. (5) 125 යි
- 26. W, X, Y සහ Z යන අලෝහ මූලද්‍රව්‍යවලට සම්බන්ධ තොරතුරු පහත දක්වා ඇත.
  - $2Z$ (ජලය) + X_2 (වා) $\rightarrow Z_2$ (වා) + $2X$ (ජලය)
  - $2X$ (ජලය) + Y_2 (වා) $\rightarrow X_2$ (වා) + $2Y^+$ (ජලය)
  - W^+ (ජලය) + Y_2 (වා) $\rightarrow$ ප්‍රතික්‍රියාවක් නැත.
- මේවායේ ඉලෙක්ට්‍රෝන ඉවත්වීමේ හැකියාව භූමිවන ආකාරය දැක්වෙන අනු පිළිවෙල කුමක්ද?
  - (1) $W < Y < X < Z$ (2) $X < W < Z < Y$ (3) $Z < X < Y < W$ (4) $Y < Z < X < W$ (5) $Z < Y < W < X$
- 27. $CH_3CHOHCH_2CH_2CH_3$ හි IUPAC නාමය CO_2H
  - (1) 2-හයිඩ්රොක්සි-4-කාබොක්සිහොක්සේන් වේ. (2) 3-කාබොක්සි-5-හයිඩ්රොක්සිහොක්සේන් වේ. (3) 2-හයිඩ්රොක්සි-4-හයිඩ්රොක්සිපෙන්ටනොයින් අම්ලය වේ. (4) 2-හයිඩ්රොක්සි-4-හයිඩ්රොක්සිපෙන්ටනොයින් අම්ලය වේ. (5) 2-හයිඩ්රොක්සි-4-හොප්ටනොයින් අම්ලය වේ.
- 28. ක්ලෝරෝපෝම් මිලි ලීටර 50.0 ක් සහ ජලය මිලි ලීටර 40.0 ක් අඩංගු ජලාස්කුවකට 1.0 M NH_3 ජලය ද්‍රාවණයකින් මිලි ලීටර 10.0 ක් එකතු කරන ලදී. ජලාස්කුවේ කිහිප දේ හොඳින් මිශ්‍ර කරන ලදී. ජලාස්කුවේ ඇති ජලය ස්කරයෙන් මිලි ලීටර 10.0 ක් සම්පූර්ණයෙන් උද්විකිරණය කිරීම සඳහා 0.08 M H_2SO_4 මිලි ලීටර 10.0 ක් අවශ්‍ය විය. $CHCl_3/H_2O$ වල NH_3 හි විභාග සංගුණකය
  - (1) 5 ක් වේ. (2) 2.5 ක් වේ. (3) 4 ක් වේ. (4) 0.25 ක් වේ. (5) 0.50 ක් වේ.
- 29. NaCl මවුල 0.60 ක් ජලය ලීටර දෙකක ද්‍රවණය කිරීමෙන් A නම් ද්‍රාවණය සාදන ලදී. සෝඩියම් සල්ෆේට් මවුල 0.60 ක් ජලය ලීටර දෙකක ද්‍රවණය කිරීමෙන් B නම් ද්‍රවණය පිළියෙල කරන ලදී. A සහ B වල සමාන පරිමා මිශ්‍ර කිරීමෙන් සාදන C නම් ද්‍රාවණයේ ඇති Na^+ අගන සාන්ද්‍රණය ලීටරයට මවුලවලින් කොපමණද?
  - (1) 0.20 (2) 0.45 (3) 0.60 (4) 0.75 (5) 0.90
- 30. ඇමෝනියම් $AgNO_3$ සමග ප්‍රතික්‍රියා නොකරන්නේ මේවායින් කවරක්ද?
  - (1) CHO (2) $C \equiv CH$ (3) $N^+H_4^+$ (4) OCH_3 (5) $HCOH$

31 සිට 40 දක්වා ප්‍රශ්නවලට උපදෙස්				
1	2	3	4	5
(a), (b)	(b), (c)	(c), (d)	(d), (a)	ප්‍රතිචාර එකක් පමණක් හෝ වෙනත් ප්‍රතිචාර සංඛ්‍යාවක් හෝ නිවැරදියි.
පමණක් නිවැරදියි.	පමණක් නිවැරදියි.	පමණක් නිවැරදියි.	පමණක් නිවැරදියි.	

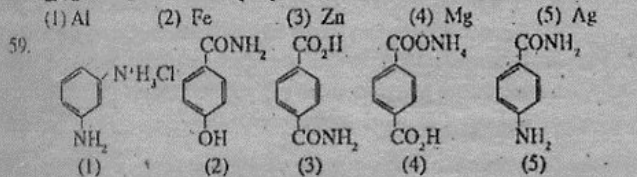
(4) ප්‍රශ්න 36 දක්වා පමණි.

31. සකන්ධ ක්‍රමාංක 35 සහ 37 වන සමස්ථානික දෙකක මිශ්‍රණයක් ස්වාභාවික ක්ලෝරීන්වල (පරමාණුක ක්‍රමාංකය-17) සාපේක්ෂ පරමාණුක සකන්ධය - 35.5) අඩංගු වේ. මෙම දත්තවලින් කළ හැකි නිගමනය / නිගමන මොනවාද?
- (a) ^{35}Cl විකිරණශීලී වේ. X
 (b) ස්වාභාවික ක්ලෝරීන්වල ^{37}Cl වලට වඩා ^{35}Cl බහුලව පවතී. ✓
 (c) සමස්ථානික දෙකෙහි එකම ඉලෙක්ට්‍රෝනික සැකසුමක් ඇත. ✓
 (d) සකන්ධ ක්‍රමාංකය 35 සහ 37 ඇති පරමාණුවල පිළිවෙලින් නියුට්‍රෝන 17 ක් හා 19 ක් ඇත. X
32. සහන වායුවක හැසිරීම පරිපූරණ වායුවක හැසිරීමට ආසන්න වන්නේ (a) ඉහළ උෂ්ණත්වවලදී ය. (b) ඉහළ පීඩනවල දීය. (c) පහළ පීඩනවලදීය. (d) පහළ උෂ්ණත්වවලදීය.
33. රත්කිරීමේදී එක ම වායුවම පලය වශයෙන් ශක්තිජන් දෙන්නේ පහත සඳහන් ලේඛවලින් කවරක්ද/ කවර ඒවාද?
- (a) KNO_3 (b) KClO_3 (c) $\text{Ca}(\text{NO}_3)_2$ (d) CaCO_3
34. පහත සඳහන් කුමන ද්‍රාවණවල උද්ඝාතකරණ එන්කැල්පිය ආසන්නව සමාන වේද?
- (a) 0.05 M H_2SO_4 (b) 0.10 M HAc (c) 0.10 M HCl (d) 0.05 M NaOH
35. $\text{C}_6\text{H}_5\text{NH}_2$ සහ එකිනෙක් වෙන්කර හඳුනා ගැනීම සඳහා උපයෝගී කරගත හැක්කේ පහත සඳහන් ප්‍රතිකාරක වලින් කුමක් ද / කුමන ඒවාද?
- (a) උද්ගත FeCl_3 (b) සිසිල් KMnO_4 ද්‍රාවණය
 (c) ජලීය Br_2 (d) NaOH ද්‍රාවණය
36. ක්ෂාරීය පංඟු ලෝහවල (IIA කාණ්ඩය) පරමාණුක ක්‍රමාංක වැඩිවීමත් සමඟ පෙන්වන නැඹුරුතාව / නැඹුරුතා මෙය / මේවා වේ.
- (a) ලෝහමය ගුණ වැඩිවීම
 (b) වායුවක අවස්ථාවේදී ඉලෙක්ට්‍රෝන ඉවත්වීමේ නැඹුරුව වැඩි වීම.
 (c) පළමුවැනි අයනීරණ ශක්තිය වැඩි වීම.
 (d) පරමාණුක තරම අඩු වීම.
37. d ලැක්ටික් අම්ලය, සහ l-ලැක්ටික් අම්ලය සම්බන්ධ ව පහත සඳහන් ප්‍රකාශවලින් කවරක්/ කවර ඒවා සත්‍ය වේද?
- (a) d-ලැක්ටික් අම්ලයේ අණුවක දර්පණ ප්‍රතිබිම්බය l-ලැක්ටික් අම්ලයේ අණුවක දර්පණ ප්‍රතිබිම්බය මත යම්පාත කළ නොහැකිය.
 (b) d සහ l ලැක්ටික් අම්ලවලට එක ම ද්‍රවාංකය ඇත.
 (c) මේවා මගින් කල මූලික ආලෝකයේ කලය ප්‍රතිවිරුද්ධ දිශාවන්ට වෙනස් ප්‍රමාණවලට භ්‍රමණය කෙරේ.
 (d) d ලැක්ටික් අම්ලයේ අණුවක් එහි දර්පණ ප්‍රතිබිම්බය මත යම්පාත කළ හැකිය.
38. වායුවක් පරිපූරණ ලෙස හැසිරේ නම්, එම වායුවේ දෙන ලද යම් පරිමාවක පීඩනය රඳු පවතින්නේ කවරක්/ කවර ඒවා මතද?
- (a) වායුවේ සකන්ධය (b) වායුවේ අණුවක ඇති පරමාණු සංඛ්‍යාව
 (c) වායුවේ උෂ්ණත්වය (d) වායුවේ සාපේක්ෂ අණුක සකන්ධය
39. ලෝහ කාබනේටයක් දියෝජනය වන උෂ්ණත්වය 1360°C කි. මෙම සංයෝගය ජලයේ මද වශයෙන් දාව්‍ය වේ. පහත සිටි පරීක්ෂා කඳු රතු වර්ණයක් දුනි. මෙය
- (i) අයනික ලවණයක් විය හැකිය.
 (ii) සහයෝග්‍රහ සංයෝගයක් විය හැකිය.
 (iii) ප්‍රාචීනකා වශයේ පළමුවැනි කාණ්ඩයේ පිහිටි මූලද්‍රව්‍යයක කාබනේටයක් විය හැකිය.
 (iv) ප්‍රාචීනකා වශයේ දෙවැනි කාණ්ඩයේ පිහිටි මූලද්‍රව්‍යයක කාබනේටයක් විය හැකිය.
40. පංඟු සහ රත් ලෝහ පත්‍රයක් යෙදීමෙන් රදර්ලට් කළ පරීක්ෂණයෙන් පහත සඳහන් කරුණු/ කරුණු අනාවරණය විය.
- (i) පරමාණු ඉලෙක්ට්‍රෝනවලින් සමන්විතය.
 (ii) පරමාණුවක සකන්ධය එහි ලක්ෂ්‍යයේ ඉතාමත් කුඩා පරිමාවක රාශිගත වී ඇත.
 (iii) පදාර්ථයේ කැනුම් ඒකක පරමාණු වේ.
 (iv) පරමාණුවල නියුට්‍රෝන ඇත.
 (v) සිට 50 දක්වා ප්‍රශ්නවලට පිටුපසින් දෙන බැරින් ඇත.

පළමුවැනි වගන්තිය	දෙවැනි වගන්තිය
(1) සත්‍ය ය.	සත්‍ය වන අතර පළමු වැනි නිවැරදිව පහද දෙයි.
(2) සත්‍ය ය.	සත්‍ය වන නමුත් පළමු වැනි නිවැරදිව පහද නොදෙයි.
(3) සත්‍ය ය.	අසත්‍ය ය.
(4) අසත්‍ය ය.	සත්‍ය ය.
(5) අසත්‍ය ය.	අසත්‍ය ය.

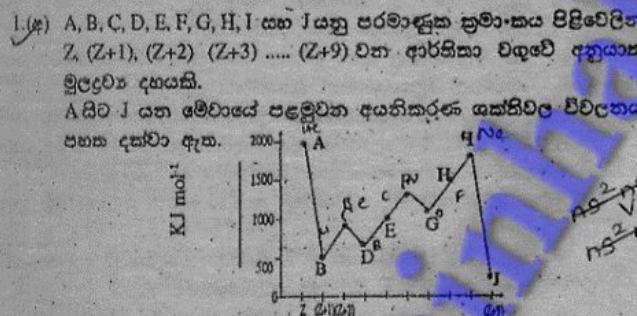
- පළමුවැනි වගන්තිය දෙවැනි වගන්තිය
41. පොස්පරස්වල පරමාණුක පරිමාව සිලිකන්වල පරමාණුක පරිමාවට වඩා කුඩාය. X
42. ලෝහවල විශාලතම තාප හා විද්‍යුත් සන්නායකතාවන් ඇත
43. NH_3 අනුවකට සමාන හැඩයට සමන් BF_3 අණුවක ඇත. X
44. බෙන්සැල්ඩිහයිඩ්, සෝඩියම් හයිඩ්‍රොක්සයිඩ් ද්‍රාවණයක් සමඟ රත් කළ විට බෙන්සයිල් ඇල්කොහොල් ලැබේ.
45. බැටරියක වෝල්ටීයතාව, විද්‍යුත් විච්ඡේදනයේ උෂ්ණත්වය මත රඳු පවතී.
46. සිල්වර් ක්ලෝරයිඩ්, ජලීය ඇමෝනියා වැඩිපුර ප්‍රමාණයක ද්‍රවණය වේ.
47. 3-පෙන්ටනොයින් අම්ලය ස්‍රීමාන සමාවයවිත ආකාර ලෙස පවතී.
48. අධිකෝෂක ප්‍රතික්‍රියාවක වේගය උෂ්ණත්වය වැඩිකළ විට අඩු වේ.
49. Na^+ සහ K^+ හි අයනික අරයන් සමාන වේ.
50. 4-මෙයිල් පිනෝල් ජලීය Na_2CO_3 ද්‍රාවණයක ද්‍රවණය වේ.
51. සිනමීන් අම්ලය ($\text{C}_6\text{H}_5\text{CH}=\text{CHCO}_2\text{H}$) සමඟ ප්‍රතික්‍රියා නොකරන්නේ පහත සඳහන් ඒවායින් කවරක්ද?
- (1) Br_2 දියර (2) ජලීය Na_2CO_3 (3) බ්‍රෝමීන් ප්‍රතිකාරකය (4) ක්ෂාරීය KMnO_4 (5) FeCl_3 ද්‍රාවණය
52. 30°C ක දී කැල්සියම් ජලවොරයිඩ්වල ජලයේ ද්‍රාව්‍යතාව ලීටරයට මවුල 2×10^4 ක් වේ. කැල්සියම් ජලවොරයිඩ්වලින් සන්නාපක කරන ලද 0.01 M NaCl ද්‍රාවණයක ඇති Ca^{2+} අයන සාන්ද්‍රණය ලීටරයට මවුල (1) 8×10^{10} ක් වේ. (2) 3.2×10^9 ක් වේ. (3) 1.6×10^{11} ක් වේ. (4) 3.2×10^{11} ක් වේ. (5) 1.6×10^{12} ක් වේ.
53. A නම් කාබනික සංයෝගය NaOH සමඟ රත්කළ විට ලැබුණු එළ දෙකෙන්, එකක් ප්‍රතික්‍රියා මිශ්‍රණය ආසවනය, සිරීමෙන් වෙන්කර ගත හැකිය. අනෙක් එළ අඩංගු ජලාස්කුවට, අම්ලයක් එකතු කළ විට සුදු අවිකේතයක් ලැබුණි. ආශ්‍රිතය, ආම්ලික කරන ලද සෝඩියම් හයිඩ්‍රොක්සයිඩ් ද්‍රාවණයක් සමඟ ප්‍රතික්‍රියා කළ විට හයිඩ්‍රජන් මුදා හරියි. A නම් සංයෝගය
- (1) $\text{C}_2\text{H}_5\text{NHCOC}_2\text{H}_5$, විය හැකිය. (2) $\text{C}_6\text{H}_5\text{COOC}_2\text{H}_5$, විය හැකිය.
 (3) $\text{C}_6\text{H}_5\text{NHCOCH}_3$, විය හැකිය. (4) $\text{C}_6\text{H}_5\text{COOC}_2\text{H}_5$, විය හැකිය.
 (5) $\text{C}_6\text{H}_5\text{OCOCH}_2\text{C}_6\text{H}_5$, විය හැකිය.
54. ක්‍රෝමියම් (සාපේක්ෂ පරමාණුක සකන්ධය - 52) ග්‍රෑම් 26 ක් සහ යකඩ (සාපේක්ෂ පරමාණුක සකන්ධය - 56) ග්‍රෑම් 14 කින් යුත් මිශ්‍ර ලෝහයක ඇති ක්‍රෝමියම් මවුල භාගය ආසන්න වශයෙන් සමාන වන්නේ (1) 0.48 වය. (2) 0.58 වය. (3) 0.83 වය. (4) 0.93 වය. (5) 0.67 වය.
55. කාබන් සහ ක්ලෝරීන් පමණක් අඩංගු ස්වාධීන සංයෝගයක බර අනුව 10% කාබන් අඩංගු වේ. ක්ලෝරීන් පරමාණුව කාබන් පරමාණුවක බර මෙන් දළ වශයෙන් තුන් ගුණයක් බර නම්, එම සංයෝගයේ අණුක සූත්‍රය විය හැක්කේ පහත දැක්වෙන කවරක්ද?
- (1) CCl_4 (2) C_2Cl_6 (3) C_3Cl_8 (4) CCl_2 (5) C_2Cl_4
36. CO, සහ CO හි උත්පාදනයේ සම්මත එන්කැල්පියන් අනුපිළිවෙලින් ලීටරයට කිලෝජූල් 395.5 සහ -110.5 ක් වේ. පහත සඳහන් ප්‍රතික්‍රියාව සඳහා වූ එන්කැල්පි විපර්යාසය කොපමණද?
- $$2\text{CO} + \text{O}_2 \rightarrow 2\text{CO}_2$$
- (1) -283 kJ (2) -564 kJ (3) -172 kJ (4) -566 kJ

57. පිතෝල් පිළිබඳ පහත දැක්වෙන ප්‍රකාශවලින් කවරක් සත්‍ය වේද?
- (1) බෙන්සොයික් අම්ලය සිත්ස් දුලි සමග පාඨවනය කිරීමෙන් පිතෝල් ලබාගත හැකිය.
  - (2) පිතෝල් නයිට්‍රෝකරණය කළ විට m නයිට්‍රෝ පිතෝල් ලැබේ.
  - (3) බෙන්සීන් ඩයසෝනියම් ක්ලෝරයිඩ් ජලීය ද්‍රාවණයක් රත් කළ විට පිතෝල් සෑදේ.
  - (4) පිතෝල් පැහැදිලි ද්‍රාවණයක් දෙමින් ක්‍රෝමීන් දියර නිරපණ කරයි.
  - (5) 10% දී එසිල් ඇමින්, ජලීය නයිට්‍රස් අම්ලය සමග ප්‍රතික්‍රියා කිරීමෙන් ලැබෙන ද්‍රාවණය, ක්ෂාරීය පිතෝල් ද්‍රාවණයකට කතු කළ විට වර්ණකයක් ලැබේ.
58. මූලද්‍රව්‍යයක ක්ලෝරයිඩයේ ජලීය ද්‍රාවණයක් කෝපරීක් සොයා වැඩිපුර ප්‍රමාණයක් සමග රත් කළ විට සුදු අවස්ථාවක් ලැබේ. එම මූලද්‍රව්‍ය කුමක් විය හැකිය?

- ඉහත සඳහන් සංයෝග අතුරින් පහත දැක්වෙන ප්‍රතික්‍රියා කුමක් සිදුකරන්නේ කවර සංයෝගයද?
- ජලීය HNO₃ සමග ප්‍රතික්‍රියා කර N₂ මුදා හරී.
  - ජලීය NaHCO₃ සමග ප්‍රතික්‍රියා කර CO₂ මුදා හරී.
  - ජලීය NaOH සමග රත්කළ විට ප්‍රතික්‍රියා කර NH₃ මුදා හරී.
60. XO₂ නම් වායුවක් අසුරන ලද භාජනයක රත්කළ විට උෂ්ණත්වය T°C හිදී පහත දැක්වෙන සමතුලිත තත්ත්වයට පත් වේ.
- $$2XO_2(g) \rightleftharpoons 2XO(g) + O_2(g)$$
- සෞ T හිදී, භාජනයේ ඇතුළේ ඇති මුළු පීඩනය වායුතෝල 10ක් වේ නම් සහ XO₂ වල ප්‍රමාණය එහි මුල් ස්කන්ධයෙන් අඩක් වේ නම් මෙම උෂ්ණත්වයේ දී මෙම ප්‍රතික්‍රියාවේ Kp වල සංඛ්‍යාත්මක අගය කුමක්ද?
- (1) 8 (2) 16 (3) 4 (4) 2 (5) 20

රත්‍යයක විද්‍යාව II
 'අ' කොටස - ව්‍යුහගත රචනා

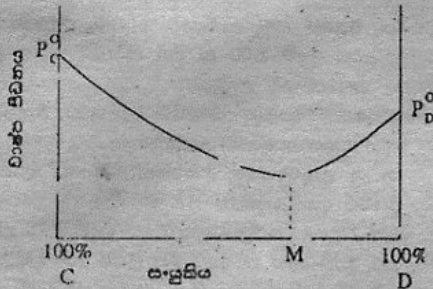

- ඉහත සඳහන් මූලද්‍රව්‍ය දහය ආවර්තිතා වගුවේ කාණ්ඩ අතර වර්ගීකරණය කරන විට, සමහර කාණ්ඩවලට එක මූලද්‍රව්‍යයකට වඩා අයත් විය හැකිය. මෙම කාණ්ඩ හඳුනාගෙන, ඉහත සඳහන් කුමන මූලද්‍රව්‍ය (A සිට J දක්වා) එම කාණ්ඩවලට අයත් වේදැයි හේතු දක්වමින් සඳහන් කරන්න.
  - ඉහත සඳහන් මූලද්‍රව්‍ය දහය අතුරින් ඉහළම දෙවැනි අයනීකරණ ශක්තිය ඇති මූලද්‍රව්‍ය කුමක්ද? හේතු දක්වන්න.
  - පහත සඳහන් කරුණු පැහැදිලි කරන්න.
    - D හි පළමුවැනි අයනීකරණ ශක්තිය C හි පළමුවැනි අයනීකරණ ශක්තියට වඩා අඩුය.
    - A හි පළමුවැනි අයනීකරණ ශක්තිය I හි පළමුවැනි අයනීකරණ ශක්තියට වඩා වැඩිය.
  - ඉහත සඳහන් මූලද්‍රව්‍ය දහයෙන් වඩාත්ම විද්‍යුත් ධන කුමක්ද?
- (b) පාෂාණ නිදර්ශකයක ඇති X නම් විකිරණශීලී සමස්ථානිකයක්, අවුරුදු 27 x 10⁶ ක අර්ධ ජීව කාලයකින් පුක්තව Y නම් ස්ථායී මූලද්‍රව්‍යයකට කැප වේ. පාෂාණ නිදර්ශකයේ ඇති X:Y මවුල අනුපාතය 1:3 වේ. පාෂාණය සෑදුණු අවස්ථාවේදී එහි Y නොතිබුණේ යැයි ද X සහ Y පාෂාණයෙන් පිටවී නොමැති යැයි ද, එක X පරමාණුවක් (m) Y පරමාණුවක් (n) ලැබේ යැයි ද, පාෂාණයක රචිත් පාෂාණයේ වියළි ගණනය කරන්න.

- (a) ස්ඵටික ජලයේ අණු සංඛ්‍යාව x වන, M₂SO₄ · xH₂O නම් සඳු සලජවයක ග්‍රෑම් 8.00 ක් රත් කිරීමේදී ජලය ග්‍රෑම් 3.75 ක් සහ නිරපල සලජවයට ලැබුණි. (සාපේක්ෂ පරමාණුක ස්කන්ධ : M = 23, S = 32; O = 16; H = 1)
    - x හි අගය ගණනය කරන්න.

ඔ. ශු. ලකුණු දෙනු ලබන්නේ ගණනය කිරීමේදී භාවිත කරන පියවර දැක්වීමෙන් පමණි.
    - ඉහත සඳහන් සඳු සලජවයේ ග්‍රෑම් 6.70 ක් ජලයේ ද්‍රාවණය කර, ද්‍රාවණයේ පරමාව මිලි ලීටර් 200 දක්වා සකස්කරන ලද ග්‍රෑම් එම ද්‍රාවණයේ ඇති M⁺ අයන සාන්ද්‍රණය mol/litre 'l' වලින් කොපමණද?

(b) සංගුද්ධ සිත්ස් නිදර්ශකයක් සමඟ සලසා ඇත. මෙම නිදර්ශකය භාවිත කරමින්, සිත්ස්වල රසායනික සමාන සහ නිරපණ කරන්නේ කෙසේදැයි සැකසීමක් දැක්වන්න.
    - පරමාණුක ක්‍රමාංකය 24 ක් වන Y නම් මූලද්‍රව්‍යයේ Y⁺ අයනයේ ඉලෙක්ට්‍රෝන වින්‍යාය 1s² 2s² 2p⁶ 3s² 3p⁶ 4s² යනාදී වැඩෙන සාමාන්‍ය ආකාරයට ලියන්න.
  - (a) i. අණුක සූත්‍රය C₄H₁₀O වූ P නම් ප්‍රකාශ සක්‍රීය කාබනික සංයෝගය, සාන්ද්‍ර H₂SO₄ හමුවේදී මෙතනෝල් සමග ප්‍රතිචාන කළ විට අණුක සූත්‍රය C₄H₁₀O වූ Q නම් ප්‍රකාශ සක්‍රීය සංයෝගය සෑදුණි. P සහ Q වලට සිතිය හැකි ව්‍යුහ ලියන්න.
    - සෝඩියම් හයිඩ්‍රොසොඩයිඩ් සමග ප්‍රතික්‍රියා කළ විට අසඩ්පෝම් ලබා දෙන අණුක සූත්‍රය C₄H₁₁ON සියළුම ඇරෝමැටික සංයෝගවල ව්‍යුහ අඳින්න.
    - රසායනික පරීක්ෂා භාවිතා කරමින්, පහත සඳහන් යුගලවල ඇති සංයෝග දෙක ඔබ එකිනෙකින් වෙන්කර හඳුනාගන්නේ කෙසේද?
      - සෝඩියම් අම්ලය සහ ඇයිඩ්ස් අම්ලය
      - සෝඩියම් පිනේට් (C₄H₉ONa) සහ සෝඩියම් බෙන්සොට් (C₆H₅COONa)
      - ක්ලෝරෝබෙන්සීන් සහ ක්‍රෝමෝබෙන්සීන්
    - කැඩම් කෙඳි වශයෙන් භාවිත කෙරෙන නම් කරන ලද පොලිඑමයිඩයක් සාමාන්‍ය ව්‍යුහ අඳින්න.
  - (a) R නම් කාබනික සංයෝගයක, කාබන්, හයිඩ්‍රජන්, සහ ඔක්සිජන් එමණක් අඩංගු වේ. R සම්පූර්ණයෙන් දහනය කළ විට කාබන් ඩයොක්සයිඩ් සහ ජලය සම මවුල සමානුපාතයක් ලැබේ. (සාපේක්ෂ පරමාණුක ස්කන්ධය C = 12; O = 16; H = 1)
    - R වල ග්‍රෑම් 5.80 ක් සම්පූර්ණයෙන් දහනය කළ විට ජලය ග්‍රෑම් 5.40 ක් ලැබුණි. R හි ආනුභවික සූත්‍රය කුමක්ද?
    - එක ක්‍රියාකාරී කාණ්ඩයක් පමණක් ඇති R, 2, 4-ඩයිනයිට්‍රෝ-පිනයිල් හයිඩ්‍රජින් ප්‍රතිකාරකය සමග කැබ්ලි-රතු අවකෝෂයක් ලබා දේ. R හි අණුක සූත්‍රය කුමක්ද?
    - R සහ හයිඩ්‍රජන්සයනයිඩ් අතර ප්‍රතික්‍රියාවෙන් අසමමිතික කාබන් පරමාණුවක් අඩංගු T නම් සංයෝගය ලැබේ. R සහ T වලට සිතිය හැකි ව්‍යුහ ලියන්න.
  - (b) පහත දැක්වෙන ප්‍රතික්‍රියාවල ප්‍රධාන ඵලවල ව්‍යුහයන් අඳින්න.
    - $C_6H_5 \xrightarrow[\text{නිරපලය } AlCl_3]{CH_3COCl} \text{ඵලය i} \xrightarrow[\text{රත් කිරීම}]{Cl_2/NaOH} \text{ඵලය ii}$
    - $\text{C}_6\text{H}_5\text{OH} \xrightarrow[\text{රත් කිරීම}]{CHCl_3/NaOH} \text{ඵලය iii} \xrightarrow[\text{රත් කිරීම}]{C_6H_5Cl} \text{ඵලය iv}$
    - $RNH_2 \xrightarrow[\text{රත් කිරීම}]{EtBr \text{ මවුල එකක්}} \text{ඵලය v} \xrightarrow{HNO_2} \text{ඵලය vi}$
- 'ආ' කොටස - රචනා
- (a) i. රලාල් නියමය සඳහන් කරන්න.
    - සම්පූර්ණයෙන් මිශ්‍රවන C සහ D නම් ද්‍රව දෙකක් සඳහා වාෂ්ප පීඩන සංයුති රූපයක් පහත දක්වා ඇත. හේතු දෙමින් පහත සඳහන් දේ ගැන අදහස් දක්වන්න.
      - සංගුද්ධ C සහ සංගුද්ධ D වල කාපාංක
      - M මිශ්‍රණයේ (රූපය බලන්න) කාපාංක
      - සම්පූර්ණ වාෂ්පීකරණයට පත්කර, C සහ D අණු අතර ඇති අන්‍යෝන්‍ය අන්තර් ක්‍රියා

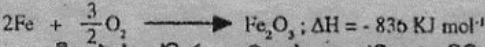
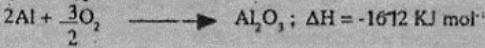
(b) බන්ධන ශක්ති අගයන් සම්බන්ධ පහත දක්වා ඇත

- C - I = 218 kJ mol⁻¹
- H - I = 297 kJ mol⁻¹
- C - C = 346 kJ mol⁻¹
- C - H = 413 kJ mol⁻¹
- C = C = 611 kJ mol⁻¹

පහත සඳහන් ප්‍රතික්‍රියාව සඳහා සම්මත එන්තැල්පි විපර්යාස ගණනය කරන්න.

ප්‍රතික්‍රියා දෙකක් සඳහා අදාළ සම්මත එන්තැල්පි විපර්යාස පහත දක්වා ඇත.

i. උච්ඡ එන්තැල්පි රූප සමහන් උපයෝගී කරගනිමින්, Fe₂O₃ සහ Al වලින් යකඩ නිෂ්පාදනය කිරීම සඳහා වූ ΔH ගණනය කරන්න.

ii. ඉහත C (i) හි ඇති ප්‍රතික්‍රියාව භාවිතයෙන් යකඩ ක්ලෝරේ හ්‍රැම් 7ක් නිපදවීමේදී සිදුවන එන්තැල්පි විපර්යාස ගණනය කරන්න.

(Fe වල සාපේක්ෂ පරමාණුක ස්කන්ධය = 56)

6. (a) $A_2(g) + B_2(g) \rightleftharpoons 2AB(g); \Delta H = -x \text{ kJ}$ යන ප්‍රතික්‍රියාව සඳහා

- i. ඉදිරි සහ පසු ප්‍රතික්‍රියා වේග සඳහා ප්‍රකාශන ලියන්න.
- ii. වේග දෙක උච්ඡ සමාන වූ අවස්ථාවේදී වේග නියත අතර අනුපාතය $\frac{k_f}{k_r}$ සඳහා ප්‍රකාශනයක් ලබා ගන්න.
- iii. කුමන සාධක ඉදිරි ප්‍රතික්‍රියාව දීර්ගත්වන්නේ දැයි හේතු දෙමින් දක්වන්න.

(b) කාමර උෂ්ණත්වයේදී විශිෂ්ට ඉරුක්විය 1.87 g cm⁻³ වන සංශුද්ධ සල්ෆියුරික් අම්ලය ඔබට සපයා ඇත.

(සාපේක්ෂ පරමාණුක ස්කන්ධය: Na = 23; S = 32; O = 16; H = 1)

- i. මෙම අම්ලය භාවිත කර 0.30 M සල්ෆියුරික් අම්ල ද්‍රාවණ ලීටරයක් ඔබ පිළියෙල කරන්නේ කෙසේද?
- ii. ආසන්න වශයෙන් 0.2 M සෝඩියම් හයිඩ්‍රොක්සයිඩ් ද්‍රාවණයක නියම ප්‍රබලතාව නිර්ණය කිරීම සඳහා ඔබ භාවිත කරන ක්‍රියාවලිය පැහැදිලි කර දක්වන්න.
- iii. 0.20 M සෝඩියම් හයිඩ්‍රොක්සයිඩ් ද්‍රාවණයකින් මිලි ලීටර 30.0 " උදාහරණ කිරීම සඳහා අවශ්‍ය 0.30 M සල්ෆියුරික් අම්ල ද්‍රාවණයක පරිමාව තීරණය කරන්න.
- iv. ඉහත (b) iii හි උදාහරණ කරන ලද ද්‍රාවණයකට 0.30 M බේරියම් ක්ලෝරයිඩ් ද්‍රාවණයකින් මිලි ලීටර 10.0 ක් එකතු කළහොත් එම ද්‍රාවණයේ ඇති Ba²⁺ අයනවල බර කොපමණද? (පරීක්ෂණ උෂ්ණත්වයේදී බේරියම් සල්ෆේට්වල ද්‍රාව්‍යතා ගුණකය = $9.9 \times 10^{-11} \text{ mol}^2 \text{ liter}^{-2}$; සාපේක්ෂ පරමාණුක ස්කන්ධ; Ba = 137 Cl = 35.5)

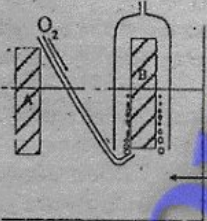
7. (a) i. ඉලෙක්ට්‍රෝඩයක සම්මත ඉලෙක්ට්‍රෝඩ විභවය යනුවෙන් කුමක් අදහස් වේද?

ii. විද්‍යුත් රසායනික ශ්‍රේණියේ පිහිටි ස්ථානයට අනුකූලව මූලද්‍රව්‍ය වල ගුණ පැහැදිලි කර සාකච්ඡා කරන්න.

iii. x නම් ලෝහයක සල්ෆේටයේ ද්‍රාවණයක් ඇම්පියර 0.3 ක ධාරාවක් මගින් මිනිත්තු 5ක කාලයක් තුළ විද්‍යුත් විච්ඡේදනය කරන ලදී. මෙම කාලය අවසානයේ දී x හි ග්‍රැම් 0.1295 ක් තැන්පත් විය. x හි කාච ධාරිතාව (විශිෂ්ඨ කාචය) (4.004 J deg⁻¹ g⁻¹ නම් x හි සාපේක්ෂ පරමාණුක ස්කන්ධය ගණනය කරන්න. (96490 C = ජැරඩ්))

(b) A සහ B යන සාම්පල දෙකක් විවිධ බ්‍රෝමයක ඇති පිනෝල්-කැලීන් සහ පොටෑසියම් පෙරිසෝනයිඩ් ඉහත සාම්පල දෙකක

සහිත 10% සෝඩියම් ක්ලෝරයිඩ් දාවණයක ගිලවා ඇත. ඉහත රූපයේ දක්වා ඇති ආකාරයට B නම් ඉලෙක්ට්‍රෝඩය ඔස්සේ ඔක්සිජන් මුදුලනය කරන ලදී.

පිනෝල්-කැලීන් සහ පොටෑසියම් පෙරිසෝනයිඩ් අඩංගු 10% NaCl

- i. හේතු දෙමින් A සහ B ඉලෙක්ට්‍රෝඩවල මූලිකතාවයන් දක්වන්න.
- ii. එක් එක් ඉලෙක්ට්‍රෝඩයේ සිදුවන ඉලෙක්ට්‍රෝඩ ප්‍රතික්‍රියා සඳහා සමීකරණ ලියන්න.
- iii. A සහ B ඉලෙක්ට්‍රෝඩ අයල ඔබ නිරීක්ෂණය කිරීමට බලාපොරොත්තු වන වහාම සිදුවන වර්ණ විපර්යාස මොනවාද?
- iv. B ඉලෙක්ට්‍රෝඩය ඔස්සේ ඔක්සිජන් වෙනුවට ඔක්සිජන් රහිත නයිට්‍රජන් මුදුලනය කරන ලදී. මෙම පද්ධතියේ ඉලෙක්ට්‍රෝඩවල මූලිකතාවයන් හේතු දෙමින් දක්වන්න.

ඉ කොටස - රචනා

8 (a) i. ඇමෝනියා එහි ඇති මූලද්‍රව්‍යවලින් නිෂ්පාදනය කිරීම හා සම්බන්ධ වන හෙතෙ-රසායනික මූලධර්ම සාකච්ඡා කරන්න.

ii. ඇමෝනියාවල කාර්මික ප්‍රයෝජන දෙකක් සඳහන් කරන්න.

iii. ඇමෝනියා පහත සඳහන් දේවලට පරිවර්තනය කරන්න: කෙසේදැයි සමීකරණ මගින් දක්වන්න.

(a) නයිට්‍රජන් (b) N₂O (c) නයිට්‍රික් ඔක්සයිඩ්

(b) සෝඩියම් කාබනේට්, බේරියම් ක්ලෝරයිඩ්, මැග්නීසියම් සල්ෆේට් සහ සල්ෆියුරික් අම්ලවල ජලීය ද්‍රාවණ ලේබල් තොකරන ලද බිකර හතරක වෙත වෙනම ඔබට සපයා ඇත. කාමර උෂ්ණත්වයේදී මෙම ද්‍රාවණ හතර පමණක් භාවිත කරන රසායනික පරීක්ෂා කිරීමෙන් එක් එක් බිකරයේ තිබෙන සංයෝගය හඳුනා ගන්නේ කෙසේද? (වෙනත් රසායනික ප්‍රතිකාරක කිසිවක් භාවිත නොකළ යුතුය.)

(c) කැටයනවල අයනික අරයන් ඒවාට අදාළ පරමාණුවල, පරමාණුක අරයන්ට වඩා කුඩා වන්නේ මන්දැයි පහද දෙන්න.

9. (a) i. ස්වාභාවිකව පවතින විකිරණශීලී මූලද්‍රව්‍යවලින් විමෝචනය වන විවිධ විකිරණ වර්ණ මොනවාද?

ii. එම විකිරණවල ගුණ සඳහන් කර එම විකිරණ එකිනෙකින් වෙන්කර හඳුනාගන්නේ කෙසේදැයි දක්වන්න.

(b) ඔබට සපයා ඇති මැග්නීසියම් ක්ලෝරයිඩ් නිදර්ශකයක අපද්‍රව්‍යයක් වශයෙන් බේරියම් ක්ලෝරයිඩ් ඇත. නිදර්ශකයේ ප්‍රතිශත සංශුද්ධතාව නිර්ණය කරන්නේ කෙසේදැයි ක්‍රියායෝගී විස්තර කරන්න.

(c) උච්ඡ අවස්ථාවන්හිදී සමීකරණ දෙමින් පහත සඳහන් දේ පහද දෙන්න

- i. තනුක HCl මාධ්‍යයක ඇති බිස්මත් ක්ලෝරයිඩ් ද්‍රාවණයකට ජලය එකතු කළ විට පුදු අවස්ථාපයක් ලැබේ
- ii. HCO₃⁻ වලට අම්ලයක් ලෙසද හෂ්මයක් ලෙස ද ක්‍රියා කළ හැකිය.
- iii. BeCl₂ රේඛීය අණුවක් වන අතර H₂O කෝණාකාර අණුවකි.

10. (a) i. ශ්‍රී ලංකාවේ කෝස්ට් කෝඩා නිෂ්පාදනයේදී ඇන්තරයේ දී සිදුවන වායුමය ජලය සහ හුණුගල් ප්‍රධාන අමුද්‍රව්‍ය වශයෙන් භාවිත කළ හැකි රසායනික කර්මාන්තයක් යෝජනා කරන්න.

ii. ඔබ යෝජනා කරන ලද කර්මාන්තයේ යෙදෙන ප්‍රධාන අවස්ථා සඳහන් කර ඒවාට අදාළ ප්‍රතික්‍රියාවල සමීකරණ ලියන්න.

iii. යෝජනා කරන ලද කර්මාන්තයේ ප්‍රධාන ඵලයේ ප්‍රයෝජනයක් ඔබ ආදර්ශනය කර පෙන්වන්නේ කෙසේද?

(b) ශාඛණ භාවිතයට අවශ්‍ය ජලය ලබා ගැනීම අනාගතයේදී උග්‍ර ප්‍රශ්නයක් විය හැකිය. මෙම ප්‍රශ්නය නිරාකරණය කර ගැනීම සඳහා එක් ක්‍රමයක් නම් ඉවත ලන අපවිත්‍ර ජලය පිරිසිදු කර හැඩන භාවිත කිරීමයි. ඉන්ධන මිල අධික නිසා සංශුද්ධ කිරීමේ ක්‍රමය වශයෙන් ආකර්ෂණීය යෙදීම වාසි දායක නොවේ.

- i. ඉවතලන අපවිත්‍ර ජලය සංශුද්ධකරණයේදී කොතනු මුහුණදීමට අපේක්ෂා කරන ප්‍රශ්න පිළිබඳව අදහස් දක්වන්න.
- ii. ඉවත ලන අපවිත්‍ර ජලය, බීමට ගත හැකි ජලය බවට පිරිසිදු කිරීම සඳහා ඔබ යෝජනා කරන ක්‍රියා පිළිවෙලක් දක්වන්න.
- iii. (b) ii. හි ඔබ දක්වා ඇති ක්‍රියා පිළිවෙලෙහි එක විස්තරක් හා සමීකරණ (විඛාන) දැරූ රසායනික මූලධර්ම පහද දෙන්න.